

4. Карпіловська Є. А. Кореневий гніздовий словник української мови / Є. А. Карпіловська. – К. : Укр. енцикл., 2002. – 683 с.
5. Клименко Н. Ф. Морфемно-словотвірний фонд української мови як дослідницька та інформаційно-довідкова система / Н. Ф. Клименко, Є. А. Карпіловська, Л. І. Комарова, Т. І. Недозим, Т. В. Іванова // Клименко Н. Ф. Вибрані праці. – К. : [б. в.], 2014. – С. 545–558.
6. Словник афіксальних морфем української мови / за ред. Н. Ф. Клименко ; [укл.: Н. Ф. Клименко, Є. А. Карпіловська, В. С. Карпіловський, Т. І. Недозим]. – К. : [б. в.], 1998. – 434 с.
7. Яценко І. Т. Морфемний аналіз : Словник-довідник / І. Т. Яценко. – К. : [б. в.], 1980. – 1981. Т. 12.

Зубань Оксана. *Электронные частотные морфемные словари в Корпусе украинского языка.* В статье анализируются частотные морфемные словари (www.mova.info), составленные автоматически на базе текстов Т. Шевченко в Корпусе украинского языка. Морфемный сегментатор украинского текста в Корпусе украинского языка – это система, на входе которой находятся лексемы текста, представленные в алфавитно-частотном порядке, а на выходе те же лексемы, индексированные кодами части речи и сегментированные на морфы (корневые, аффиксальные) с соответствующими индексами. Модуль морфемного анализа в Корпусе украинского языка – это удобный лингвистический инструмент, который поможет пользователю в автоматическом режиме проводить исследования в области морфемики и словообразования на базе большого текстового материала Корпуса украинского языка, получать новые данные о семантической и формальной структуре украинского слова, проводить разнообразные классификации лексики по количественно-морфным моделям, а также создавать частотные корневые, аффиксальные словари разных стилей и дискурсов.

Ключевые слова: морфемно-словообразовательная база данных, морфемный анализ, Корпус украинского языка, морфемный сегментатор украинского текста, электронный частотный словарь.

Zuban Oksana. *Electronic Dictionary of Frequency of Morphemic in the Corpus of the Ukrainian Language.* The article presents Electronic dictionary of frequency of morphemic (www.mova.info), which was automatically constructed based on texts by T. Shevchenko in the Corpus of the Ukrainian language. The morphic segmentator of the Ukrainian text – is a system, on the input of which there are lexemes (or word forms) of an analysed text. They are presented in a form of an alphabetic-frequency dictionary. On its output there are the same lexemes (word forms) that are index-linked by the codes of grammatical belonging to a definite part of speech and are split into morphs – root morphs, affixal morphs with a proper index. The morphemic analys of the Corpus of the Ukrainian language – is a convenient linguistic tool, which in an online mode helps the user to carry out the research on the study of morphemes and derivation on the basis of a great number of illustrative textual materials of the corpus of the Ukrainian language, which enables to get new knowledge about the semantic and formal structure of the Ukrainian word. It also enables: to carry out various classifying analyses of vocabulary according to the quantitative and morphic models; to form root dictionaries, dictionary of affixes and derivational dictionaries of different styles and discourses.

Key words: Morphemic-Derivational Data Base, morphemic analys, Corpus of the Ukrainian language, the morphic segmentator of the Ukrainian text, Electronic dictionary of frequency.

Стаття надійшла до редколегії
12.03.2015 р.

УДК 81'22:81'42

Тетяна Приступа

Положення прагматичної лінгвістики у проєкції на двомовні галузеві словники

Актуальність статті зумовлена потребою створити методологічну базу укладання двомовних галузевих словників, а саме українсько-іноземних, з урахуванням практичних та теоретичних результатів різних лінгвістичних дисциплін. Мета і завдання роботи – висвітлити основні положення прагматичної лінгвістики у проєкції на проблеми лексикографії. У статті проаналізовано наукову літературу з лексикографії та прагматичної лінгвістики, висвітлено основні принципи лінгвопрагматики, визначено типи та специфіку прагматичної інформації, схарактеризовано прагматичні значення та розкрито, як вони можуть бути застосовані у процесі укладання двомовних галузевих словників, визначати їх макро- і мікроструктуру, наповнення, формат. Вимога досліджувати живу мову в її дії спричиняє потребу враховувати прагматичну інформацію під час укладання словників.

© Приступа Т., 2015

При цьому можна виокремити загальні рекомендації, а саме: висвітлення прагматичних стилістичних приміт (у т. ч. оцінювальних), прагматичних ознак лексеми, нетривіальних ілюкативних функцій лексеми, статусів мовця і слухача, конотацій та культурно-образного світу лексеми.

Ключові слова: галузевий словник, принципи прагматичної лінгвістики, прагматична інформація, прагматичне значення.

Постановка наукової проблеми та її значення. Зростання міжнародних контактів, потреба оперативного обміну різноманітною практичною, технічною, науковою інформацією посилює роль і значення лексикографічних досліджень зі створення двомовних галузевих словників. Сучасний ринок наукової та спеціальної літератури, орієнтований на швидке зростання потреб споживачів у різних сферах людської діяльності, пропонує велику кількість словників та довідкових видань. Проте доводиться констатувати, що практика укладання словників випередила лексикографічну теорію, оскільки єдина лексикографічна методологія досі не розроблена. Крім розв'язання основної лексикографічної проблеми – норми й охоплення всього багатства літературної мови, актуальним залишається питання розроблення окремих методологічних питань щодо створення конкретних типів словників. Усе це становить перед творцями словників завдання відображати живі процеси в сучасній мові, розробити таку структуру й наповнення галузевого словника, щоб максимально сприяти ефективній комунікації між його користувачами й носіями мови.

Аналіз досліджень цієї проблеми. Проблема створення словників привертала увагу багатьох дослідників, зокрема таких як О. С. Ахманова, Ю. Д. Апресян, С. Г. Бархударов, В. В. Виноградов, Б. Ю. Городецький, С. І. Головащук, П. Н. Денисов, В. В. Дубичинський, Ю. Н. Караулов, С. І. Ожегов, В. В. Щерба та ін. Це свідчить і про актуальність питання щодо створення єдиної лексикографічної методології, і про те, що воно все ще далеке від остаточного розв'язання, оскільки реальність, яка швидко змінюється постійно ставить перед лінгвістами нові завдання. Беручи до уваги складність предмета опису – мови в її функціонуванні, приходимо до усвідомлення, що тільки врахування та використання теоретичних і практичних надбань різних напрямів лінгвістичних досліджень сприятиме розвитку й вдосконаленню кожного з них, зокрема лексикографічних, на що вказував Ю. Д. Апресян [2, с. 3].

Мета і завдання статті – висвітлити основні положення прагматичної лінгвістики у проєкції на проблеми лексикографії, дати визначення прагматичного значення, визначити типи прагматичної інформації та її специфіку у двомовних галузевих словниках.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Сучасна лінгвістична наукова парадигма характеризується антропоцентризмом, згідно з яким у центрі інтересів перебуває людина й усе, що з нею пов'язане, а мовні явища досліджуються не іманентно, а у зв'язку з людською діяльністю, з інтелектуальними, психологічними, етнічно-культурними особливостями мовця.

Людський чинник визнається провідним поняттям прагматичної лінгвістики, що вивчає всі ті умови, в яких людина вживає мовні знаки. Прагматика вносить в діадичну систему «знак – об'єкт» третій компонент – «мовець». Мова для прагматики не просто стала система знаків або сукупність функціональних варіантів (літературна, просторіччя, діалект і т. ін), а гнучкий засіб знакової репрезентації досвіду й комунікативної взаємодії між членами певного соціокультурної спільноти в будь-якій ситуації. Лінгвістична прагматика включає мову не просто в мовленнєву діяльність з виробництва висловлювань, а в цілеспрямовану предметно-практичну й пізнавально-теоретичну соціально значущу діяльність людини як суб'єкта спілкування [13].

Широке тлумачення терміна «лінгвістична прагматика» свідчить про багатогранність прагматики як лінгвістичної дисципліни. Складність вивчення прагматики полягає у її зв'язку з мовленнєвою діяльністю. У лінгвістичній прагматиці виокремлюють два основні напрями досліджень, один з яких спрямований на вивчення взаємодії комунікантів у процесі мовленнєвого спілкування, а другий орієнтований на систематичне вивчення прагматичного потенціалу мовних одиниць (текстів, речень, слів, явищ фонетично-фонологічної сфери). Відповідно до цих напрямів лінгвісти визначають і прагматику. Дж. Ліч визначає прагматику як лінгвістичну дисципліну, яка вивчає значення у співвіднесеності до мовленнєвої ситуації [14, с. 6–7]. Ю. Д. Апресян тлумачить прагматику як «...закріплене в мовній одиниці (лексемі, афіксі, грамемі, синтаксичній конструкції) відношення того, хто говорить до: 1) об'єктивної реальності, 2) змісту повідомлення, 3) адресата» [1, с. 136]. На нашу

думку, укладаючи двомовні галузеві словники, потрібно враховувати результати досліджень обох напрямів.

Таким чином, об'єктом прагмалінгвістики як сфери лінгвістичних досліджень є відношення між одиницями мови і реальними умовами їх уживання в комунікативному просторі, в якому взаємодіють той, хто говорить (або пише), і той, хто слухає (або читає).

Незважаючи на те, що сфера прагмалінгвістичних досліджень «не має чітких контурів» [3, с. 41], можна виокремити загальні принципи прагматики:

– **акціональний принцип**, коли в центрі уваги замість репрезентативної функції мови перебуває діяльність, жива мова в дії, у всій розмаїтості її функцій та соціально-функціональних варіантів;

– **семантичний** (контенсивний) принцип, згідно з яким використання мови й інтерпретація мовних форм здійснюється відповідно до певних правил та принципів спілкування;

– **принцип егоцентризму** (на відміну від антропоцентризму), коли абстрактний, ідеальний мовець поступається місцем конкретному реальному мовцю, коли враховують контекст та комунікативно-прагматичний простір, які постійно оновлюються та змінюються.

Не заперечуючи уявлення про мову як систему знаків та правил, прагматика акцентує на комунікативних процесах та контекстуально залежних принципах використання цієї системи в безкінечній розмаїтості актів мовленнєвого спілкування.

Дж. Ліч також виокремлює принципи, які регулюють відношення між особами. До них належать:

– міжособова риторика (принцип кооперації, принцип ввічливості, принцип іронії, які регулюють мовленнєве спілкування комунікантів);

– текстуальна риторика (принцип процесуальності, принцип ясності, принцип економії, принцип експресивності, які регулюють розгортання тексту) [14, с. 149–150].

Лінгвістика перекладу включає розробку методів укладання й використання різноманітних словників та довідників. Для забезпечення спілкування між людьми, які говорять різними мовами, особливого значення набувають результати комунікативної (прагматичної) лінгвістики про особливості процесу мовленнєвої комунікації, специфіки прямих і непрямих мовленнєвих актів, співвідношення вираженого й імпліцитного змісту у висловлюванні (тексті), вплив контексту і ситуації спілкування на розуміння повідомлення, інших чинників, що визначають комунікативну поведінку людини [4, с. 37].

Відповідно до егоцентричного принципу укладачам двомовних словників потрібно мати чітку уяву про свого адресата – кінцевого користувача словника, створити його так званий умовний портрет: вік, освіта, рід діяльності, рівень володіння іноземною мовою, мовні та професійні потреби й т. ін. Адже різниця між професійним перекладачем, який працює в бюро перекладів і має у своєму розпорядженні різноманітні словники, довідники й доступ до Інтернет-ресурсів, та фахівцем нефілологічної професії, який спілкується з носіями мови безпосередньо під час спільної діяльності, очевидна. Створюючи двомовні галузеві словники, потрібно також орієнтуватися на формат діяльності (писемний переклад, усне спілкування з носіями мови або з тими, хто використовує конкретну іноземну мову для міжнародного спілкування), оскільки від цього залежатиме тип словника: активний або довідковий, умови користування словником (час, місце) і практичні цілі. Розглянемо ці вимоги дещо докладніше на прикладі діяльності військових. Очевидно, що для професійних військових перекладачів, які, наприклад, перекладають документацію, супровідні текстові матеріали в кабінетних умовах існує потреба в ґрунтовних змістових словниках, із чималими за обсягом словниковими статтями, можливо з ілюстраціями, шаблонами складання типових документів іноземною мовою, поясненнями, довідковою інформацією. Це може бути електронний словник з необмеженим обсягом потрібної інформації.

Якщо ж користувач – військовий миротворчої місії, який усно спілкується або з колегами-іноземцями, або з місцевим населенням, то його потреби та умови користування словником будуть іншими. По-перше, рівень володіння іноземною мовою буде значно нижчим, а тому доцільно в словниковій статті давати приклади простих синтаксичних структур на вживання конкретного слова або фрази. По-друге, структура і наповнення словника мають бути іншими. По-третє, це має бути невеличкий паперовий словник зі сторінками для записів. (Крім того, паперовий формат забезпечує незалежність від Інтернету та електричної енергії). Нарешті, дуже важливо, щоб спеціаліст, який працює в іншій країні в кризових умовах, мав довідник з основною інформацією з конфліктології та етнічно-культурних особливостей мешканців певного регіону.

Специфіка діяльності накладає відповідальність за контент словника. Для максимально продуктивного користування словником потрібно провести попереднє опитування потенційних користувачів щодо їх мовних потреб, труднощів, які виникають у процесі користування словниками, побажань. Важливо провести моніторинг типових комунікативних професійних та інших ситуацій, прогнозувати можливі мовленнєві труднощі, щоб не обтяжувати словники зайвою інформацією за рахунок потрібної.

Одним із нерозв'язаних питань прагматичної лінгвістики є співвідношення семантики й прагматики, які часто протиставляються. У лінгвістичному описі це розмежування ґрунтується на розрізненні значення (*sense*) і вживання (*use*) у мовній комунікації. Обидві дисципліни вивчають лексичне значення, але семантика сфокусована на тому, що значить лексична одиниця, а прагматика – на тому, що має на увазі той, хто говорить, коли її вживає. Н. Д. Арутюнова визначає прагматичне значення як таке, «якого слово чи висловлювання набуває в мовленнєвій ситуації» [4, с. 5]. Отже, значення в прагматиці пов'язане з тим, хто вживає мову, тоді як семантика визначає його як властивість мовної одиниці або висловлювання, беручи до уваги конкретну ситуацію й особистості тих, хто говорить та слухає.

Семантичні тлумачення – формальні й зафіксовані в словниках у вигляді узагальнених дефініцій конкретного слова, у той час як прагматичні тлумачення – функціональні, оскільки вони відображають реальне функціонування лексичної одиниці в тексті. З цього О. Г. Бутяєва робить висновок, що «значення слова складається із суто семантичної частини і з прагматичної, пов'язаної з уживанням знака» [5, с. 154].

Часто, коли йдеться про прагматичне значення або прагматичний компонент значення, мають на увазі його емоційно-оцінювальні компоненти [12; 1, с.144]. Проте, як відзначає Н. Д. Арутюнова, оцінка є лише одним, хоча, можливо, найвиразнішим типом прагматичного значення [4, с. 24]. О. А. Косенко виокремлює такі компоненти прагматичного значення: емотивний, який виражає емоційне ставлення того, хто говорить або пише, до ситуації; компонент соціального статусу, який свідчить про професійну приналежність того, хто говорить; культурно-історичні аспекти в межах широкого контексту; компоненти тональності ситуації, стилістичної віднесеності, текстуальної організації, а також особливості реєстру [9, с. 37].

Питання межі між прагматикою й семантикою переростає в інше: як співвідносяться між собою система мови в її традиційному розумінні й прагматичний компонент у процесі укладання словників та чи потрібно включати його в систему опису лексичної одиниці?

Провідні лінгвісти-лексикографи неодноразово наголошували на тому, що «недостатньо знати, що означає слово, потрібно знати, в якій ситуації, в якому контекстальному оточенні його використовувати. Доцільність або недоцільність слововживання в першому випадку зумовлена правилами мовленнєвої поведінки, тобто соціальними вимогами мовленнєвого такту. У другому випадку вживання слова нормується умовами мовленнєвого контексту, правилами сполучуваності. І завдання нормативного словника, безсумнівно, має охоплювати рекомендації такого роду» [6, с. 65]. Хоча вказані рекомендації стосувались нормативних словників, вони актуальні й для двомовних словників.

Якщо вмішувати під час опису лексичної одиниці прагматичний компонент, то маємо погодитися із І. П. Сусовим, що він не піддається жорсткому структуруванню, «не містить дискретних одиниць, прагматичний матеріал континуальний, а місце конвенціональних правил займають неконвенціональні принципи» [13, с. 46]. У двомовних галузевих словниках, на нашу думку, доцільно висвітлювати передусім прагматичні значення, пов'язані з професійною діяльністю та соціальним статусом.

Як уже зазначалося, прагматика вивчає умови використання людиною мовних знаків, наприклад, умови адекватного вибору та вживання мовних одиниць для відповідного впливу на реципієнта, що є кінцевою метою комунікації [3, с. 8]. Прагматичний аналіз на рівні слова має на меті виявити внутрішні закономірності, за якими здійснюється адекватний вибір і вживання лексичної одиниці в типізованій ситуації спілкування. При цьому особливої ваги набуває виявлення обмеженості на вживання.

Вплив прагматики визначається змістом і оформлюванням висловлювання (унаслідок перекладу частина прагматичного значення може бути втрачена).

Ю. Д. Апресян виокремлює такі типи прагматичної інформації, які мають суттєве значення для лексикографії: «1) прагматичні стилістичні приміти, у т. ч. оцінювальні; 2) прагматичні ознаки лексеми; 3) нетривіальні ілокутивні функції лексеми; 4) статуси того, хто говорить, і того, хто слухає; 5) конотації, культурний і образний світ лексеми» [1, с. 144].

До прагматичних стилістичних приміт відносять: ввічливе, вульгарне, грубе, іронічне, пестливе, (не)схвальне, презирливе, зневажливе, жартівливе, евфемістичне й т. ін. При цьому мовознавець з прикрістю зазначає, що досвід лексикографічної обробки прагматичної інформації мізерний, його майже немає [1, с. 144–145]. Якщо в англо-українських або англо-російських словниках ще можна подекуди знайти не лише прагматичні стилістичні приміти, а й приклади їхнього вживання, то українсько-англійські та російсько-англійські словники відстають від нагальних практичних потреб.

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Отже, основні прагматичні критерії, як-от врахування особи того, хто говорить (пише), та того, хто слухає (читає), інтенції мовця та вірогідної інтерпретації повідомлення реципієнтом, контексту спілкування, мови в її діяльності з усією розмаїтістю функцій, ставлять перед лексикографами завдання визначити свого адресата – кінцевого користувача словника, створити його «умовний портрет», дослідити потреби адресата й умови користування словником. Відповідно до потреб і «портрета» користувача потрібно розробити макро- і мікроструктуру словника, його формат [8, с. 34–37]. Вимога досліджувати живу мову в її дії спричиняє потребу враховувати прагматичну інформацію у процесі укладання словників, хоча тут доводиться констатувати майже повну відсутність традицій її лексикографічної обробки. Проте можна виокремити загальні рекомендації, а саме: висвітлення прагматичних стилістичних приміт, прагматичних ознак лексеми, нетривіальних ілокутивних функцій лексеми, статусів мовця і слухача, конотацій та культурно-образного світу лексеми. Перспективу подальших досліджень убачаємо у вивченні когнітивних аспектів лексикографічних творів для подальшої розробки методології укладання галузевих двомовних словників.

Джерела та література

1. Апресян Ю. Д. Избранные труды. Т. II. Интегральное описание языка и системная лексикография / Ю. Д. Апресян. – М. : Школа «Языки русской культуры», 1995. – 767 с.
2. Апресян Ю. Д. Теоретическая лингвистика и лексикография: опыты системного описания лексики / отв. ред. Ю. Д. Апресян ; состав. О. Ю. Богуславская. – М. : Русские словари, 1995. – 141 с.
3. Арутюнова Н. Д. Истоки, проблемы и категории прагматики / Н. Д. Арутюнова // Новое в зарубежной лингвистике. Лингвистическая прагматика. – М. : Прогресс, 1985. – Вып. 16. – С. 3–42.
4. Арутюнова Н. Д. Типы языковых значений. Оценка. Событие. Факт / Н. Д. Арутюнова. – М. : Наука, 1988. – 341 с.
5. Бутяева О. Г. Соотношение прагматического и семантического компонентов в структуре значения слова / О. Г. Бутяева // Традиции и новаторство в гуманитарных исследованиях : сб. науч. тр., посвящ. 50-летию фак-та иностр. яз. Мордов. гос. ун-та им. Н. П. Огарева / редкол. Ю. М. Трофимова (отв. ред.) [и др.] – Саранск : Изд-во Мордов. ун-та, 2002. – С. 152–154.
6. Виноградов В. В. Избранные труды. Лексикология и лексикография / В. В. Виноградов. – М. : Наука, 1977. – 312 с.
7. Грайс Г. П. Логика и речевое общение / Г. П. Грайс // Новое в зарубежной лингвистике. Лингвистическая прагматика. – М. : Прогресс, 1985. – Вып. 16. – С. 217–237.
8. Дубичинский В. В. Теоретическая и практическая лексикография : учеб. пособие / В. В. Дубичинский. – Харьков : Харьков. лексикогр. о-во, 1998. – 156 с.
9. Комиссаров В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты) : учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз. / В. Н. Комиссаров. – М. : Высш. шк., 1990. – 253 с.
10. Косенко О. А. Прагматика словообразовательных процессов в современном английском языке : дис. ... канд. филол. наук / О. А. Косенко. – М., 1995. – 179 с.
11. Сепир Е. Градуирование / Е. Сепир // Новое в зарубежной лингвистике. Лингвистическая прагматика. – М. : Прогресс, 1985. – Вып. 16. – С. 43–78.
12. Стивенсон Ч. Некоторые прагматические аспекты значения / Ч. Стивенсон // Новое в зарубежной лингвистике. Лингвистическая прагматика. – М. : Прогресс, 1985. – Вып. 16. – С. 129–154.
13. Сусов И. П. Лингвистическая прагматика / И. П. Сусов – М. : Восток-Запад, 2006. – 200 с.
14. Leech J. Principles of Pragmatics / J. Leech – London : Longman, 1983 – 250 p.

Приступа Татьяна. Принципы прагматической лингвистики в проекции на двуязычные отраслевые словари. Актуальность статьи обусловлена необходимостью создания методологической базы двуязыч-

ных отраслевых словарей, а именно украинско-иностранных, с учетом практических и теоретических результатов исследований разных лингвистических дисциплин. Целью и заданием статьи является освещение основных положений прагматической лингвистики в проекции на проблемы лексикографии. В статье проанализирована научная литература по лексикографии и прагматической лингвистике, освещены основные принципы лингвопрагматики, дано определение типам и особенностям прагматической информации, дана характеристика прагматических значений и показано, как они могут быть применены при создании двуязычных отраслевых словарей и влиять на его макро- и микроструктуру, формат. Требование изучать живой язык в действии ведет к необходимости учитывать при составлении словарей прагматическую информацию. При этом можно выделить общие рекомендации, а именно: указание прагматических стилистических помет, прагматических признаков лексемы, нетривиальных иллокутивных функций лексемы, статусы говорящего и слушающего, коннотаций и культурно-образного мира лексемы.

Ключевые слова: отраслевой словарь, принципы прагматической лингвистики, прагматическая информация, прагматическое значение.

Prystupa Tetyana. Principles of Pragmatics with Reference to Bilingual Dictionaries for Specific Purposes.

The present article was brought into life by the necessity to create a methodological foundation for bilingual dictionaries for specific purposes, Ukrainian-foreign to be exact, based on the practical and theoretical results of various linguistic disciplines. The objective and the task of the article are to cover the main principles of Pragmatics in reference to the challenges of lexicography. The article gives an analysis of scientific literature in lexicography and pragmatics, states the basic principles of pragmatics, defines the types and peculiarities of pragmatic information, characterizes pragmatic meanings and demonstrates how they can be applied in the process of creating bilingual dictionaries for specific purposes and define its macro- and microstructure, its content and format. The requirement to study a live language in use leads to the necessity to take into account the pragmatic information while composing the dictionary, though we have to admit that there's almost entire absence of any tradition of lexicographic shaping of the information of this sort. However there are some general recommendations: to mark pragmatic stylistic notes (including evaluative ones), pragmatic traits of lexemes, nontrivial illocutive functions of lexemes, the speaker's and the listener's statuses, connotations and cultural-figurative realm of lexemes.

Key words: dictionary for specific purposes, principles of pragmatics, pragmatic information, pragmatic meaning.

Стаття надійшла до редколегії
06.04.2015 р.